

1927 MATI IN GOSPODINJA Št. 19.

Francka Zupančič:

Spoznaj dar božji.

Čitala sem nekoč jako ljubeč razgovor mater in otroka, ki ga je napisal neki indijski pisatelj.

»Mati,« je vprašal otrok, »kje sem bil, ko si bila ti majhna?« In mati mu je odgovorila: »Bil si tedaj v radosti se smehljajočem pogledu moje mladosti in v igrah mojega detinstva. Bil si tedaj v mojih presrečnih sanjah in v skrivnostnih željah mojih dekleških let. Bil si tedaj v sveti ljubavi mojega srca.«

Odgovor je bil neumeven za mlado dušico. Morda je bil vseeno zadovoljen malček, uprav zato, ker je čul vsaj toliko, da je bil že tedaj pri mamici.

Ti pa, draga mati, dobro razumeš nežno in globoko misel odgovora, ki ga je ona mati dala otroku in si misliš: To je bila globokočutna žena! Oj, vedi, prava mati je vedno globokočutna! In tudi srečna je, pa najsi stanuje v palači ali v revni bajtici, ker materinska sreča ostane vsepovsod materinska sreča. Prava mati spozna namreč »dar božji«. Njej ni dete »nadloga«, nobeno prisiljenje. Tudi ga ne smatra samo kot igračo in ga nima le v kratkočasje.

Malo, drobno, ljubko dete kaj lahko postane igrača matere. Kvačka mu oblekce, plete in veze mu jopice in si šepče stokrat: »Kako srčkano je to moje dete!« Dá mu vse, česar poželi malo srčce, »sladki sladkosnedež«. — Ga vodi na sprehod in je ponosna, kadar sliši: »Kako ljubeč malček!« In ne ve, kako obsipati z ljubkostjo — otroka? Ne! Igračico, njeno igračico.

V par letih postane ljubko dete prevzetna, domišljava stvarca, sladkosnedež — in Bog ve, ne redko, tudi tatiček in mamica toži in vzdihuje nad »razvajenim« otrokom. In vendar je njena, edino njena krivda, ker ni spoznala daru božjega. Kako pač je rekla ona Indijanka, kako poučila svoje dete! Iz najnežnejšega in najčistejšega svoje mladosti mu je dala življenje: iz nedolžnosti svojega otroškega pogleda, iz čistosti svojih srečnih sanj, iz radosti svojih detinskih iger in svetega hrepenenja svojega srca. In iz tega odgovora klije spoštovanje do otroka, a ne veselje nad igračo. In vendar ta mati ni vedela, kar vemo mi: da je duša otroka neumrjoča, večna. Da po svetem krstu biva v njem sveti Duh; da se po sv. Eucharistiji tolikrat in tolikrat naseli Jezus v tem srčecu.

Vse to vemo, a ne mislimo in ne premišljamo dovolj. Na mnogokaj ne mislimo. Ko se je rodil sv. Janez Krstnik, so rekli ljudje: »Kaj bo iz tega otroka? Ker roka Gospodova je z njim...!« Isto se lahko reče tudi o tvojem otroku, draga mati, ker roka božja je bila tudi z njim. Poslal mu je kot angela sveto cerkev, da ga je sprejela v svoje naročje in čimprej

potrdila in postavila za dediča večnega kraljestva. Neprestano ga obsipa z milostjo sv. zakramentov ter ga vodi proti srečni večnosti.

Predhodnik Gospoda, sv. Janez, ki ga Odrešenik sam imenuje največjega preroka, ni imel vseh teh nebeških darov. In kljub vsem čudežem, nad kojimi je strmelo ljudstvo ob njegovem rojstvu, je rekel Odrešenik: »Najnižji v božjem kraljestvu je večji od njega.« Torej je v tem oziru tvoj otrok več kot sam predhodnik našega Odrešenika. Ali nimaš potem takem svete pravice se vprašati v spoštljivi radosti: »Kaj bo iz mojega otroka?« Smo že kdaj na to mislili?

Mati! Kaj pač bo iz tvojega otroka? Sedaj se smehljaš in misliš: Ne bo cesar in ne kralj. Tudi ne umetnik. Smo preprosti in otrok si bo moral služiti svoj kruh in bo mogoče izmed onih tisočev, ki jih tare potreba življenja. A nič velikega! Draga mati! O, da le prav spoznaš »dar božji!« Ali ni dober človek nekaj velikega? Ali ni nekaj večjega kot lenuh, zajedavec življenja, ki krađe Bogu čast in ljudem miru? Če vzgojiš svojo hčerko, da postane dobra mati in svojega sinka, da postane vzoren mož in oče — o potem je pač to nekaj velikega. Potem daš ti s svojim otrokom življenje novim otrokom in novo očetovsko in materinsko ljubezen. In če te že dolgo krije hladna zemlja, stopicajo male nožice po tratah in nedolžni pogledi otrok se smehljajo v pomladi življenja. Tako so srečni in veseli, mali dečki in punčke, ker je njih atek »tako dober« in jih ima mamica »tako rada«. In tega atka in to mamico si jim darovala ti. — Ali pa bo eden tvojih sinov duhovnik, dušni pastir svojih ovčic; hči usmiljenka ali misijonska sestra ubogim, najrevnejšim. Ni li to nekaj »velikega«? V njih, delu in darovanju samega sebe, v njih molitvi in žrtvah živi del tvoje duše, živi tvoja ljubezen, tvoja dobrot, tvoja skrb, tvoja nesebičnost.

Si že kdaj mislila na to? Spoznaš sedaj in uvidiš božji dar tvoje dete? Če se je pojavil sedaj v tvojem srcu čut radosti, ponižnega ponosa, in ti orosi oko ganjenje in hvaležnost, da bi sedajle objela svoje dete, — o, tedaj, draga mati, si zares spoznala dar božji. In to spoznanje je radost, je veselje, kakor je ves evangelij o poklicu matere veselo označilo. In če si spoznala, potem veš tudi, zakaj moraš vzgajati svoje dete v »spoštovanju«. Veš, zakaj in kako moraš biti dobra in se varovati vsega, kar bi te poniževalo v očeh tvojega otroka. Tvoje dete hoče in mora videti obdano tvojo glavo s sijem svetnice, ker mati je nekaj svetega. Ti čutiš, da zaradi deteta tvoje, ti mora biti tvoj zakon svet in neoskrunjen. Z zakonom je tvoja čast žene in matere tesno spojena. Tvoj otrok te mora in hoče po božji zapovedi spoštovati kot mater. Kako naj spoštuje njo, ki se odteguje dolžnostim materinstva?

Draga, ljuba mati! V svojem otroku čutiš plačilo in olajšavo tolikemu trudu in težkočam tvojega življenja, če spoznaš božji dar. Toda, kolikim še manjka to spoznanje? Koliko grenkih tožba slišimo tolikrat in tolikrat nad materami, ki ne poznajo več svoje dolžnosti in jo zamenjajo! Koliko tožbe nad zapuščenimi, zanemarjenimi, slabo vzgojenimi otroci in koliko tožba nam nраво-verskim propadanjem človeštva! Zato, ve drage žene in matere, hočemo delovati z vso močjo naše ljubezni, dokler je še dan in solnce visoko in privedi vse sestre, ki še niso spoznale božjega daru, ki je v materinstvu, privedi do one matere, ki je vzvišena predpoda v našem življenju — k materi Božanski. In če same nimamo otrok ali so že odrasli, o potem molimo k Njej za druge: saj smo vsi velika in ena družina in ne rečemo potem »moji otroci«, ampak »naši otroci«. In vsak otrok je naš otrok.

Mir v družini.

Nekoč je prišla k čast. Filipu Henry, ki so ga zaradi njegove krotkosti imenovali »nebeškega«, žena in se je zelo pritoževala o svojem možu. Vse njegove napake je naštel duhovnik in na koncu ga je vprašala, kaj naj stori. Sveti duhovnik pa je ženo iz njenega pripovedovanja dobro spoznal in ji je rekel: »Pojdite domov in skušajte postati svojemu možu boljša žena, potem bo tudi on vam boljši mož!«

Zdravje.

Grozdeje in udnica. Prejšnje čase je bilo obče mnenje, da je udnica in tako tudi trganje, posledica prehlada, mokrega vremena. V novjšem času pa pravijo zdravniki, da sta udnica in trganje posledica nepravilne prehrane, oziroma neredne prebave. Na meglenem Angleškem je seveda dosti teh bolezni. Zdaj so se začeli zdraviti z grozdejem. Kadar ni več svežega grozdeja, priporočajo zdravniki, privrženci te nove metode, suho grozdeje, poleg zelenjave in sočivja. Neki zdravnik na Francoskem je zdravil udnico z limono. Bolnik je moral zavžiti na dan sok dvajsetih limon, drugi zdravnik trdi, da pomaga, če vživaš vselej po kosilu košček kruha s soljo, kar pospeši prebavo.

Mora me tlačiti, ti pripoveduje marsikdo prav resno. Že blaženi škof Slomšek je pisal o tem in dokazoval: »da je mora, če se naješ zvečer kake težke jedi in ležeš potem na hrbet. Pa pride mora, ko ti ne dajo dihati težave od želodca in odide mora, ko se okreneš in ležeš na desno ali na levo«. Pa so še danes ljudje, ki verujejo, da jih hodi kaka znana oseba dušiti, kateri so se nemara kaj zamerili, in pribijajo na hišna vrata plitčje peroti in narišejo petogelnik, da ne bi mogla mora v hišo. Tudi nože nastavijo pri vratih in pri postelji. Pa vendar pride nezgoda. In tista ženska, ki

pride zjutraj kaj vprašat v hišo — tista je mora, pa je ven. Tu ne pomaga dokazovanje. Koliko sovraštva med sosedi je že rodila taka prazna vera! Res je tako stanje, ko napade človeka po noči, nad vse mračno, čez dan veš, da te napenja in tišči in si pomagaš, po noči in v spanju je pa vse drugače. Težka kri rodi predstave, kakor da se pomika kdo k postelji, da pada kaj iz stropa, da diha nad teboj, te drži za vrat. Bolni živci, boleznj v trebuhu, v jetrih, so pogostoma krivi tega občutka tlačenja. Kdor je podvržen takim napadom, mora gledati, da je dosti na prostem, da večerja dve uri predno gre spat in le kaj lahkega. Kozarec mrzle vode pred spanjem prežene moro. Zrak v sobi ne sme biti slab, ker že to zadostuje, da je pljučam težko. Vtiranje toplega olja v trebuh in vsak teden čistilo, bo poglajalo moro. Kdor jo pa čuti večkrat, naj gre raje k zdravniku, kakor da bi sumil nedolžne ljudi takih hudobij.

S pokvarjenimi mesnimi konzervami se je zastrupil že marsikdo. Letos so zaplenili v Italiji neki tovarni 10.000 škatlic konserv, ker so se pokvarile. Veliko škatlic so pa že prej prodali. Konzerva je pokvarjena, če je pokrov vzbočen ali kakor napihnjen (vzdignili so ga plini), če je vsebina plesniva, penasta, zeleno marogasta. V taki konzervi se razvija tudi mesni strup, ki se naredi tudi v pokvarjeni presni krmavici ali jetrnici in tudi v premalo prekajeni sparnjeni mesni klobasi in sploh v pokvarjenem mesu. Vsaka taka jed iz mesa, ki ima žarek okus, hud duh in je mazasto mehka, marogasta, zelenkasto rdeča, je nevarna za zdravje. Konserve je treba spraviti na zračnem in hladnem prostoru, vendar ne smejo zmrzniti.

Sok iz jabolk in hrušk.

Pri nas poznamo pravzaprav le sok iz malin, jagod in iz ribezlja. Te vrste sadja navadno ne raste po naših vrtovih in je zaradi tega tudi dosti drago in si ga marsikateri gospodinja iz tega vzroka ne more pripraviti. Sok iz jabolk in hrušk je pri nas še zelo malo udomačen, kar je žal zelo napačno, ker se jabolka in hruške naš domač pridelek, in so veliko ceneje kot pa maline, jagode ali ribezel. Za sok so vsaka kislja jabolka dobra, vendar so priporočati tista, ki niso trpežna, ker takih jabolk je pri nas zelo veliko in ne zaležejo mnogo, zato je najboljša, da se pripravi iz njih sok, ki ima isto vrednost, kot iz dragih malin, jagod ali ribezlja.

Ta sok se napravi na sledeči način: Jabolka, ki smo jih namenili za sok, morajo biti zrela in nekoliko vležana. V ravno obranjenih jabolkih še niso razvite tiste snovi, ki jim pozneje dajejo prijeten duh in vabljiv okus. Okus je boljši, če so jabolka različnih vrst. To pa je tudi gotovo, da kolikor so boljša in finejša jabolka, toliko boljši in finejši je tudi sok. Jabolka za sok se najprej umijejo v snažni vodi, potem se očistijo morebitnih madežev in črvojednosti. Neolupljena se razrežejo v krljičke in se dajo kuhati v ploščeni lonci s prav malo vode. Kuhajo se toliko časa, da se do mehka

skuhajo, a razpasti ne smejo. Med kuhanjem jih treba večkrat premešati z leseno žlico. Potem se še vroča jabolka stresejo na stiskalnico, ki mora biti znotraj pogrnjena z redko snažno vrečevino. Ta prepušča sok a zadržuje brozgo, da ne izstopi skozi stiskalnico. Ta sok se še enkrat precedi skozi gosto platno, zato da dobimo kolikor mogoče čisto tekočino. To tekočino stehamo in ji primešamo sladkorja na vsak kilogram tekočine pol kilograma sladkorja. Potem damo kuhati. Med vrenjem, ki naj traja 10—15 minut, prav pridno posnemamo pene, ki se zbirajo na površju. Še vročo tekočino vlijemo v snažne razgrete steklenice, ki jih potem neprodušno zamašimo z zamaški. Zamaške prekuhamo v vreli vodi, da se zmehčajo in da se potem lažje spravijo v steklenice. Ker pa zamaški niso neprodni, moramo zamaške prevleči s pečatnim voskom ali kar je še bolje s parafinom. Parafin je tvarina, iz katere se delajo sveče in se dobi v vsaki drogeriji. Parafin se postavi na gorko, da se raztopi; v to raztopino pomakamo zamašene steklenice, tako da se prevleče s parafinom. Če enkrat ne zadostuje, pomočimo dvakrat. Potem steklenice spravimo na suh prostor. Ravno tako pripravimo sok iz hrušk. Ker pa v hruškah ni dovolj kisline, pridenemo med kuhanjem limonovega soka na vsak liter tekočine 3 do 5 gramov. Sladkorja pa potrebujejo hruške manj kot jabolka.

Sok iz jabolk in hrušk je zelo prijetnega okusa. Le barve je neznatno svetle. Temu se da odpomoči s tem, da se sok med kuhanjem pobarva s sokom črnih jagod. Surove jagode pretlačimo in med kuhanjem jabolčnega soka primešamo toliko tekočine, da dobimo lepo rudečkasto barvo. Ta primes prav nič ne škodi okusu a dobro vpliva na zunanost, ki tudi ni brez pomena. Jabolčni in hruškin sok je že raditega priporočljiv, ker je po ceni, saj se sicer sadja, ki ni trpežno, prav veliko uniči.

Kuhinja.

Makaroni s smetano. Nalomj v skledo 20 dkg makaronov, polij jih z vrelo vodo, nato jih odcedi in skuha v vreli slani vodi, 20 minut. Kuhane stres na rešetko, da se odtečejo. V kozo pa deni osminko litra kisle smetane, ji prideni nekaj zrn soli in pusti nekaj minut vreti; potem stres vanjo odcejene makarone, jih premešaj in pridaj nekoliko zrezanega zelenega peteršilja. Ko so v smetani prevreli, jih postavi s parmezanskim sirom na mizo.

Praktični migljaji.

Konoplino olje ozdravi pekoče bolečine srbečice in prežene mrčes pri živali.

Voda, na kateri se je kuhal krompir, ki je v kltju, je prašičem strup.

Obad prenaša tudi vraničen prisad. Glista deževnica prehodi zakopano mrhovino in se obriše ob travo, po kateri se pase živina. Zato ne dajaj psom in kúram nikdar droba zaklanih travo jedočih živali.

Od prahu zamašeno kožo umivaj zvečer z oparkom brezovih listov in uteri s sledečim mazilom: raztopi 7 gramov belega voska, vmešaj vanj 60 gramov lilijena olja, 16 kapelj ka-

lirnega cveta in 40 gramov iz vrtnice žgane vode. To pozdravi kožo.

Rjavkaste madeže v polti namakaj z zmesjo glicerina in limoninega soka (vsakega polovico).

Mastno kožo umivaj z gorkim gomiličnim čajem in poplakni z mrzlo vodo.

Razgretega voska kani na platno in preplepi na nogo. Odlušči se bo, kar je trdega.

Madeže na medeni posodi odpravimo s tem, da jih namažemo s sokom limone, nato pa takoj izperemo.

Učiteljicam.

Govori zadnjih duhovnih vaj za učiteljice pri uršulinkah v Ljubljani.

Na vsestransko željo udeleženk, naj se govori tiskajo, sporočamo, da je rokopis že pripravljen za tisk in knjižica kmalu izide. Ker se bo pa tiskala le v omejeni nakladi, prosimo, da se odjemalke prijavijo na naslov: gđc. Anica Lebar, Ljubljana, Florjanska ul. 7, II., ki je iz prijaznosti prevzela zbiranje naročil. — Ker pa so predavanja in govori taki, da morejo koristiti razmišljujoči ženi in dekletu, pričakujemo naročil iz vseh slojev našega ženstva. — Za prijave prosimo čim prej.

Radovan Hrastov:

Kadar ajda zori...

III.

Gledam po grmovju okoli in po rosnatih travnikih, občudujem in dolgo razmišljam.

Od bilke do bilke se pno srebrne nitke in se kopičijo v premožne pajčevine, gosto in z vsa natančnostjo tkane. Vse grmovej in cel travnik je preprežen z belosivimi pajčevinami, ki nastajajo z jutranjo zoro in ginevajo v solncu.

Ali niso občudovanja vredni delavci tihi in majhni in pridni, ki neumorno grade prefine mrežice le za eno samo noč! Pa še ne za celo, le za del noči. Kadar solnce objame dolino in zdrami majko zemljo s prvim svojim jutranjim poljubom iz nočnega počitka in spanja, tedaj njegovi žarki popijejo roso s trav — pa tudi ves trud in delo malih nočnih umetnikov gineva nevidno. In vendar znova in znova nastaja, vsako noč.

Pa mi ljudje! Vsaka malenkost nas potre, nas potlači, poleni, nam vzame pogum, da omahnemo in ne vemo, bi li pričeli znova, ako so se nam kdaj in v čem zrušili, izjalovili načrti. In ga skoraj ni, ki bi nam upanje in korajžo dal in bi nam povedal: majhna živalca, komaj vidno bitje — vzdrži, venomer gradi in gradi... četudi se sproti podira za njo; ali boš ti človek, s prosto voljo in umom navdan, z močjo in vero v Boga, — ali boš ti tisti, ki boš klonil in boš tarnal in tožil, če je še in sploh vredno živeti...? Ti, ki bi moral vedeti, da ni zastoj zapisnao; kamenje boš drobil, da ti bo rodna zemlja postala in ti bo trnje in osat rodila... V potu svojega obraza in s krvavimi žulji na rokah se boš pehal za borim ovenim kruhom iz dneva v dan, in boš od danes do

jutri... dokler ti ne porečem: doslužil si, pridi! Kliče te Bog, tvoj Oče!

Koliko jih je, ki vedo to in jim je pred očmi zdaj v jesenskih dneh, ko ajda zori? Zdaj, ko ajda zori? Ajda zori! Zori...

Ko bo plačilo dano za vse dni trpljenja in dela in bodo srpi zarezali v ajdo, sivo in črno.

IV.

Onstran Save pojo petelini. Kakor iz neznanih dalj doni njih nejasni krik skozi meglo, tam od Šmartna in Gamelj, gornjih, srednjih in spodnjih, — in še se mi zdi, da ga slišim izpod Dobena in Rašice, kako se gubi v jutranji mir in hlad in rosno polje ob Savi. Mimo poznih detelj, v zadnjem, višnjevo-modro natresenem cvetju, mimo korus in njiv korenja, repe in pese, dospem do prvih kozolcev pred Brodom in speshim dalje do belih hiš v sadnih vrtovih.

Vse je tiho in mirno okrog hiš, nikogar ne vidim in ne slišim, ko spem mimo jablan in hrusk. Tedaj zagledam v vrtu staro mamico, vso sključeno in pod silo let upognjeno; s košaro hodi med drevjem in išče in pobira sadeže, ki jih je natresla noč in megla. V pogovor bi se spustil ž njo, pa moram dalje, naprej. Zakaj še dolga je moja pot: rad bi solnca dočkal vrh gore v ljubljanskem polju.

Grem tedaj naprej, naprej... vzbudila mi je starica v vrtu misli, da gre toplo čuvstvovanje z menoj:

Tudi materi, slovenski gospodinjji gre slava in priznanje! Brez dvoma ji gre in ji mora iti! Ona je tista, ki prva vstaja in gre poslednja k pokoju. Je tista, ki dela in skrbi in — povdarjeno bodi to še posebej! — moli za svoj blagor in blagor domovja in vseh svojih sinov in hčera in še moža. Je tista, ki bdi in čuje in kliče, kadar je treba in kogar je treba! Je poosebljena dobrota in večna mučenica skozi vse dneve življenja. Le to je, da se vse premalo zavedamo vsega tega. Prehitro gre v pozabo in mimo nas, ko doraščamo; pa bi se morala šele podvojiti ljubezen in hvaležnost, kadar doraščamo in zorimo v fante in može, kadar se vse bolj in bolj zavedamo, kaj nam je bila mati kot otroku. Pa je tako, da vprav tedaj pozabljamo, kaj bi nam morala biti kot fantu in doraslemu sinu in še pozneje kot možu, ki že sam vzgaja svoje sinove. Moglo bi se vsled tega zgoditi, da bodo prišla leta in čas, ko bomo sami nad seboj jokali in žalovali ob pomisli in dejstvu, da pozablja mladina na nas in da gine ljubezen v njej baš tedaj, ko bi jo potrebovali najbolj in največ.

To naj bo zapisano in naj stoji! Slovenskim materam v tolažbo in vedro veselje v starih dneh, sinovom njenim v spodbudo in spomin in pa — v premišljevanje. Da bodo vedeli, kaj je njihova dolžnost!

Dve duši.

(Konec.)

Potem se je Sodnik obrnil k duši uboge beračice. Ta pa se je zgrudila k njegovim nogam in je prosila: »Usmiljenje, o Gospod! Nisem vredna, da me sprejmeš, ker nisem storila nič dobrega in velikega; saj sem bila tako revna in slaba! Ti pa si me obsipal z dobrotami: vedno si me vodil k dobrim ljudem, ki so me obdarovali. Ne znam se Ti zahvaliti, o Gospod. Sprejmi me za najzadnejšo v svoje kraljestvo; le od daleč naj Te smem gledati in ljubiti!«

Proseče je dvignila sklenjene roke.

Ljubeznivo se je ozrl večni Sodnik na njo in je izpregovoril: »Blagor ubogim v duhu — ki so čistega srca — ki preganjanje trpe! — Ti si mi sledila v ponižnosti in trpljenju; veseli se, o duša, ker tvoje plačilo je obilno!«

Angel varih je odprl knjigo življenja, in glej, vse strani so bile popisane z zlatimi črkami! Tu je bilo vse zaznamovano: kako vdana in potrpežljiva je bila zaničevana beračica; kako je molče prenašala zaničevanje in zasmevanje in je vse darovala za svoje preganjalce; kako je molila za svoje dobrotnike, kako je blagoslavljal vsako hišo, kjer so jo dobrohotno sprejeli. Kako je bolečine, pomanjkanje in zapuščenost prenašala v duhu pokore; kako so bila njena pota križeva pota, vsak korak združen s trpečim Jezusom.

»Dobro si bojevala,« se je zopet oglašil Sodnik, »zdaj pa pride za te čas plačila!«

O, kako se je stresla duša uboge Marjane v začudenju in sreči! Hotela je govoriti, pa ni mogla... Nepopisna sreča, neskončna hvaležnost jo je navdajala. Poljubila je Gospodove noge in vroče solze so padle na nje.

»Gospod, o Gospod, kako si dober, da se usmiliš svoje najubožnejše dekle!« je šepetala in zdaj prvič je dvignila oči.

Iz vrst nebeških duhov je stopil angel pred nebeško Kraljico. Polno naročje vencev in šopkov je ponujal Mariji. Preprosti venci iz resja in poljskih rož so bili, toda posuti z blestečimi diamanti.

Mati božja je z milim glasom govorila svojemu Sinu: »Glej, moja hčerka je ta duša! Kjerkoli je stal ob cestah in potih tvoj križ ali kapelica, vselej jih je okrasila, ko je hodila mimo, in po stezah in samotnih potih, kjer stoje najina znamenja, sva prejela največ pozdravov in rožnih vencev od nje.«

Ko je duša uboge, že sojene Lize, ki je ležala na obrazu pred sodnim stolom, to slišala, je boječe dvignila glavo.

»Tudi jaz, nebeška Kraljica, sem v cerkvi krasila tvoje oltarje!« je hotela reči, a je obmolnila; kajti prav zdaj je uvidela, da je tudi za to že prejela svoje plačilo, ker ji je zadoščevalo, če so ljudje hvalili to lepoto in njeno spretnost. Kako prevzetno je znašala skupaj rože za cerkev in nikoli ni dopustila, da bi katera druga pri tem pomagla gospodu župniku ali kaplanu.

Srečna beračica Marjana je bila polna sočutja do uboge Lize. Boječe in proseče je dvignila roke k Sodniku.

»O, dobrotljivi Gospod! Imej usmiljenje ž njo! Saj je toliko dobrega storila! Tudi meni je bila dobra, nekoč mi je — tu je obstala — »dala« ni molga reči, »vrgla« ni hotela reči — »podarila« kos kruha. O, prizanesi ji!«

Varno naložite svoj denar v
Vzajemni posojilnici
v Ljubljani, poleg hotela 'Union'.
Obrestovanje najugodnejše.
Posojila proti vknjižbi na posestva, proti poroštvo i. t. d.

In Gospod je milostno spregovoril: »Na tvojo prošnjo ji bodi odpuščena polovica kazni in vica!«

Potem se je sklonil in dotaknil beračice na čelu in obraz se ji je razsvetlil v čudežni lepoti... Njena borna obleka je odpadla in zagnil jo je plašč božjih izvoljencev.

Sodnik pa jo je prijel za roko, rekoč: »Ne zadnja v mojem kraljestvu, ampak prav blizu mojemu Srcu boš! Pojdi, moja hči, v večno veselje!«

★

Daleč, daleč spodaj pa, na mali pičici med milijoni zvezd, na mali zemlji, kjer stanujejo ljudje, pa so v tistem času pokopavali dobro in usmiljeno Lizo. Velikanski pogreb je bil. Pevci so ji zapeli »Blagor mu« in »Nad zvezdami«. Župan se je poslovil od nje kot od največje dobrotnice občine. Ljudje so jokali in jo že takoj imenovali svetnico. — Takoj nato, ko so se ti pogrebež zbrali v vaški gostilni k pogrebnici, so iz mrtvašnice zanesli v nepobarvani krsti h grobu uboge beračice Marjane. Samo dva pogrebež je imela, svoja sovrstnika. Nepotrpežljivo sta prisluškavala proti vaški gostilni — gospod kaplan tudi tako dolgo moli.

V naglici sta pomrmrala očenaš za mir in pokoj njene duše — »stara bo pač rabila« — in sta, kolikor so jima dale njune telesne nadloge, hitro odšla v gostilno. Gotovo bo tudi za ta dva kaj odpadlo pri pogrebnici.

Treba je, da počastita spomin svoje dobrotnice...

Dr. Krekova
meščanska-gospodinjjska šola
v Zgornji Šiški pri Ljubljani.

(Pod vodstvom šolskih sester iz Maribora.)

Teoretično-praktični 10-mesečni tečaj za vse panoge gospodinjstva. Prilika za izobrazbo v petju, glasi in tujih jezikih. Lasten dom v zdravil legi z ekonomijo in obsežnim vrtom (vrtnarstvo). Internat za nočanje učence (vnanje ostajajo v domu čez dan). Pravica javnosti. Pričetek 15. oktobra t. l. Priglasje sprejema, prospekte pošilja vodstvo (Zgornja Šiška pri Ljubljani) ali kurtorji šole (Ljubljana, Mestni trg 8/III.)

☛ Če hočeš DOBRO OBUTEV, ☛
kupi usnje pri: M. STRAŽAR, trgovina usnja v Domžalah. - Tam dobiš priznano najboljšo: telefine, pitlinge, kravine, vsakovrst. boks, nepremoč. krom, krapone, blank in vse čevljar. potreščine.

Edino najboljše šivalni stroji in pletilni švic.

„Dubied“ stroji ter kolesa

za rodbino, obrt in industrijo so le

Ios. Defelina

Gritzner, Adler

Najnižje cene! Tudi na obroke!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Pouk v vazenju brezplačno.

Večletna garancija.

*Kuhajte kavo
s Kolinskocikorijo!*

Za naše male.

Kolumbovo jajce.

Ko se je Krištof Kolumb leta 1492. vrnil s svetovnega potovanja, na katerem je odkril Ameriko, mu je kardinal Mendoza priredil veliko slavnost. Slavnostni govor je govoril kardinal sam in je slavil Kolumba kot največjega moža tedanjega sveta. Navzočim dvorjanom in velikašem ni bilo prav, da ga toliko povišuje, zlasti še, ker je bil Kolumb izšel iz preprostega ljudstva. Eden izmed kraljevih uradnikov je celo glasno oporekal, češ, to pač ni nič posebnega, vsak španski mornar bi bil prav tako

kakor ta tujec našel pot v Ameriko. Vsa družba mu je pritrjevala in od vseh strani so se slišale trditve: »To bi bil vsakdo izmed nas lahko storil.«

Nato je odgovoril Kolumb: »Še od daleč si ne mislim prisvajati časti in slave za nekaj, za kar sem bil le orodje božje previdnosti. Res pa je, da se nam marsikatera reč na svetu zdi lahko izvedljiva, ko vidimo, da jo je naredil že kdo pred nami.« Potem je nekoliko pomolčal, nato pa vljudno zaprosil za navadno kurje jajce. To jajce je ponudil nekemu odličnemu gospodu, ki je prej največ govoril, rekoč: »Izvo-

Markec in poredni veterček.

Poletje se je nagibalo proti jeseni. Lepega popoldneva — šola se še ni pričela — se je Markec igral ob vodi. Iz papirja je gubal ladjice. Kadar je imel ta opravke, je bil vedno sam, da ga ni nihče motil, mu nihče nagajal in da se je tudi sam veselil

Kaj pa to? Markec ugiblje. Popravlja in prestavlja svoje ladjice, a nič ne pomaga. Tudi popiha jim v bok, toda njegova sapa je preslaba in premalo jo je. — Zdaj si domisli: seveda, vetra ni danes prav nič. Ozira se okoli, če se morebiti zamaje kak

svojih lepih ladjic in čolničkov, ki so pravkar izdelane, veselo plavale po vodni gladini. Toda ta dan mu je nečesa manjkalo. — Ladjice so bile zgotovljene. Markec je pokleknil k vodi in ladjico za ladjico popravil z drobnimi prstki ter jo postavil na vodo. A ladjice se niso premaknile z mesta; kamor jih je Markec postavil, tam so stale in nobeni se niti ni zdelo, da bi se zganila in splavala po vodi.

listič na drevesu tam zraven, a nič. Gleda v daljavo, če morebiti odkod prav hitro plovejo oblaki, to bi pomenilo prihod vetra. Toda nič, vse mirno. Markec se je utrujen sklanjal nad vodo, z roko usmerjal ladjice, z malimi usti pa pihal, da se mu je kar v glavi vrtelo. — Visoko na drevesu pa je sedel čisto mirno in zadrževal sapo vetrček in zvedavo gledal Markčev trud z ladjicami. Ali mi bo pomagal?

lite, ekselencija, postaviti to-le jajce na špičo tako na mizo, da bo mirno stalole! Gospod je poskušal na vse načine, a jajce ni hotelo stati. Tudi njegov sosed in še drugi in tretji so poskušali, a brezuspešno. »Nemogoče,« so priznali drug za drugim. »In vendar,« je odvrnil Kolumb, vzel jajce, ga trdo postavil na mizo, da je na utriem mestu — stalo pokonci. — »Ja, to pa vsak izmed nas lahko napravi,« so se oglasili gospodje iznova. — Odtod navada, da pravimo, če se komu posreči kaka stvar, za katero je po storjenemu delu dosti mojstrov da je to »Kolumbovo jajce«.

Oče in sin.

Pozno v jeseni v polpreteklem času je bil v neki župniji na Solnograškem misijon. V mali, hribovski vasici, dobro uro od farne cerkve je živel tedaj star kmečki mož, ki bi bil tako rad hodil k misijonskim pridigam, toda njegove stare in bolne noge ga niso hotele več nositi. Pot do fare pa je bila zaradi povodnji tako razdrta, da tudi z vozom mož ni mogel v dolino. Staremu možu je bilo silno hudo, zlasti oba dneva, ko so vsi odšli k pridigam, le on je moral ostati doma. Ko je zvečer prišel sin, tedanji gospodar iz cerkve domov, je oče jokal. Sin vpraša očeta, zakaj vendar joka. Ko mu oče pove, pomolči nekoliko, potem pa pravi: »Oče, če ni nič hujšega, vam pa prav lahko pomagam. Ko sem bil jaz majhen, ste me večkrat nesli v cerkev; zakaj bi vas zdaj jaz enkrat ne nesel?« In res je drugo jutro sin nesel očeta v cerkev k misijonskim pridigam, kjer je tudi prejel sv. zakramente, zvečer pa zopet domov.

Uganke.

Kateri čas mora celo lenuh porabiti? (Dolčas.)

Kaj te speče, četudi ne gori? (Koprtja.)

Kdaj je lisica ena lisica? (Če jesamo ena, in ne dve.)

Trije ribiči so vsak eno ribo ujeli; koliko rib je bilo?

(Jeli.)
(Samo ena, ker so v sak samo eno.)

Katero žival napišeš samo z dvema črkama?

(U.)

Prepelčar, mandalon, rdeč fižol, deteljno seme, suhe gobe in vinski kamen plačuje najbolje

Sever & Komp., Ljubljana, Gospodarska c. 5.

Brinje, slive in fige

se zopet dobe pri FRAN POGAČNIKU, Ljubljana, Dunajska cesta št. 36. 7551

Storže - želod - žir

in druga gozdna semena kupuje trdka »FRUCTUS«, Ljubljana, Krekov trg št. 10. 7469

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«